

## TEMIR TANQISLIGI ANEMIYASINI DAVOLASHDA KLINIK-FARMAKOLOGIK YONDASHUV

Eshankulova Zilola Xaliyorovna

Toshkent tibbiyot akademiyasi Termiz filiali. Termez. Uzbekistan.

<https://doi.org/10.5281/zenodo.15287790>

**Mavzuning dolzarbligi:** Temir tanqisligi anemiyasi - bu temir tanqisligi tufayli gemoglobin sintezning buzilishi, eritropoezda susayish va to'qimalarda trofik o'zgarishlar natijasida kelib chiqadigan klinik-gematologik kasallik. Temir tanqisligi anemiyasi dunyodagi eng keng tarqalgan kasalliklardan biri bo'lib, TTAning ijtimoiy-iqtisodiy omillar bilan bevosita bog'liqligi muammoning ko'lamini "epidemik sog'liqni saqlash inqirozi" sifatida baholash imkonini beradi. Homilador ayollarning 90% dan ortig'i temir tanqisligi anemiyasidan aziyat chekadilar.

**Tatqiqot maqsadi:** Temir tanqisligi anemiyasidan aziyat chekayotgan homilador ayollarni davolashda zamonaviy dori vositalari.

**Tatqiqot usuli va materiallari:** Klinik tadqiqotlarga ko'ra homilador ayollarda temir tanqisligi anemiyasida temir preparatlari qo'llaniladi; masalan, ferrumlek, ferrotseron, feramid.

Temir, vitamin B12 va foliy kislotasidan iborat kombinatsiyalangan preparat katta terapevtik ta'sirga ega, uni qabul qilgandan so'ng, gematologik parametrlarning (gemoglobin, gematokrit) sezilarli yaxshilanishi, ferritin miqdorining ko'payishi bilan 25-50 kundan keyin klinik ta'sir kuzatiladi. Temir preparatlari bilan davolashda dispeptik kasalliklar, allergik reaksiyalar va kollaps rivojlanishi ehtimolini hisobga olish kerak.

**Tatqiqot natijalari:** Ba'zi tadqiqotchilarning aytishicha, har kuni va haftalik temir qo'shimchalarini qabul qilish homiladorlikda kamqonlik tarqalishini kamaytiradi deb hisoblashadi. Ular homiladorlikdan ancha oldin o'smir qizlar va reproduktiv yoshdagi ayollarga etarlicha e'tibor berish kerakligini va vaqti-vaqti bilan past dozali temir qo'shimchalarini va ba'zi hollarda zarur mikroelementlar bilan birlashtirilishini taklif qilishdi. Uning samaradorligidan tashqari, intervalgacha qo'shimchalar shilliq qavatda so'rilishini bloklaydi.

**Xulosa:** Homiladorlik davrida anemiyani davolashda parhez muhim rol o'ynaydi, ammo "temirni o'z ichiga olgan" meva va sabzavotlar (olma, sabzi, anor)ni is'temol qilish kerak. Shuning uchun dietangiz go'sht va sabzavotlarga boy bo'lishi kerak. Anemiyadagi temir tanqisligi faqat oziq-ovqat bilan bartaraf etilishi mumkin emasligini esdan chiqarmaslik zarur, shuning uchun siz shifokor tomonidan tayinlangan dori-darmonlarni qabul qilishingiz kerak.

Hozirda bolaga zararli ta'sir ko'rsatmaydigan ko'plab dorilar mavjud. Temir tanqisligi anemiyasini davolash uchun preparatlar, shuningdek, ushbu moddaning so'rilishini kuchaytiradigan turli komponentlarni o'z ichiga oladigan: askorbin kislota, suksinat va foliy kislotalari, fruktoza, sistein.

#### REFERENCES

1. Dvoretsky L. I., Zaspа E. A., Litvitskiy P. F., Bolevich S. B., Menshova N. I. Temir preparatlari bilan davolashda temir tanqisligi kamqonligi bilan og'rigan bemorlarda erkin radikal jarayonlar // Terapevtik arxiv 2006 yil, 78 (1): p. 52–57.
2. Маматкулова, Ф. Х., & Ахмедов, Х. И. (2023). Темир танқислиги камқонлигининг келиб чиқиш сабаблари ва даволашга замонавий ёндошув. Science and Education, 4(1), 195-203.
3. [PharmaClick.UZ](#)(Telmisartani)